

Автобусна подорож

Матеріал та обладнання: стільчики, стрічка, кермо автомобіля, ляльки (2 шт.) у національних костюмах, картина чи ілюстрація із зображенням дороги, іграшка метелик, гуашеві фарби різних кольорів, фломастери, олівці, різнокольорові пластилінові кульки, клей-олівець, пензлики, силуети метеликів.

Словникова робота: автобус, шофер, пасажир, метелики-веселики, шовкові крильця, кольорові.

Попередня робота: розглядання та «обстеження» на дотик ляльок у національних костюмах, іграшкових автомобілів, різних зображень метеликів на картинках, ілюстраціях у дитячих книжках, аплікаційне ліплення метеликів, створення квіткової галявини.

Використані вірші: К. Перелісної, Б. Федчука, О. Сміян, Н. Забіли, В. Крищенко, Олени Пчілки, Г. Каранди.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Вихователь пропонує дітям побудувати автобус зі стільчиків, обгороджує стрічкою, створює макет пасажирського авто. Запитує у дітей, звертаючись індивідуально, що вони будують, навіщо. Діти висловлюють припущення. Займає місце шофера, звертається до дітей.

Вихователь. Нумо, дітки, поспішайте, я — шофер, квитки придбайте, в салоні місце вибирайте і в дорогу вирушайте.

Вихователь-шофер роздає дітям умовні квитки — аркуш А6 зеленого кольору з намальованими або зробленими з аплікації квітками білого, голубого, жовтого кольорів. Пропонує сісти зручно і вирушити в подорож на квіткову галявину, крутить кермо, імітує рухи шофера. Запитує, де сидять малюки? Скільки їх? Що вони роблять? Узагальнює — ми сидимо в «автобусі», їдемо на галявину, я — шофер — один, вас, діток, багато.

Вихователь. Подивіться, любі діти, подивіться у вікно:

Он Марійка і Михайлик нагулялися давно.

Вихователь звертає увагу на ляльок у національному костюмі, які розміщені на змодельованій вулиці з одного боку «автобуса». Інтонацією, поглядом, жестом руки спонукає малюків відповісти на запитання: кого ви бачите на вулиці? У що вони одягнені? Які вони на зріст? А куди вони можуть іти? Робить висновки: це діти — хлопчик і дівчинка, одягнені в український національний костюм, однакові на зріст (чи хлопчик вищий, а дівчинка нижча) з привітним виразом обличчя.

Вихователь. По шосе спішать машини, Шелестять, шепочуть шини.

Мчать машини в дальню путь,

То шофери їх ведуть.

Вихователь пропонує дітям подивитися по інший бік «автобуса» і відповісти, що вони бачать за вікном (на картині або ілюстрації зображена автомагістраль або вулиця міста (села)), запитує: Де їдуть машини?

Скільки машин на дорозі? Хто водить авто? Для чого потрібні машини? Куди вони можуть їхати? Дякує дітям за розмову. Імітує рухи кермом, звертається до дітей.

Вихователь. Швидко мчить автобус, поспішає, пасажирів підбирає.

І хвилинка у хвилинку нас доставить на зупинку.

До роботи залучається музичний керівник, який пропонує запросити до салону автобуса ляльку Олю і разом з нею послухати музичні п'єси з яскраво вираженим зображувальним характером. Діти спостерігали за машинами, а тепер їх зображатиме музика. Тільки для цього у кімнаті має бути тихо — звучать

п'єси «Автомобіль» М. Раухвергера, «Машина» Г. Фріда (або у виконанні музичного керівника, або у аудіо-запису). Останньою звучить п'єса «Метелик» С. Майкапара.

Вихователь. До нашого автобуса метелик залетів, Нічого не питаючи, на перше місце сів...

Не чемний ти, метелику, недобре так робить! Як хочеш з нами їхати, то треба заплатити.

Вихователь притуляє метелика до уха і переказує дітям, що йому каже метелик.

А метелик вибачається за безквитковий проїзд і говорить, що залетів повідомити про те, що дітки вже приїхали і запрошує їх на галявину погуляти. Діти виходять із «автобуса». Музичний керівник здійснює музичний супровід фізкультхвилинки.

Вихователь. Я біжу, біжу по гаю, я метелика впіймаю, (Довільний біг по кімнаті за метеликом.)

А метелик не схотів — геть від мене полетів.

(Ховає метелика.)

Сів метелик на травичку, може, думав — не помічу? (Присідання.)

Блиснуть крилечка ясні — зразу видно вдалині, (Ховає метелика.)

Полетів він на лужок, заховався між квіток.

(Біг по кімнаті врозтіч, присідання.)

Я їду, їду, їду — метелика не знайду.

(Ходьба за вихователем.)

Вихователь підводить дітей до стола, на якому лежать матеріали для образотворчої діяльності, пропонує їх назвати — папір, олівці, фломастери, пластилін, гуаш, пензлики. Звертає увагу на зображені квіти на квитках і на різноманітні силуети крилатих комах — метеликів. Спонукає дітей до створення колективної роботи — квітучого луку з метеликами. Вони ближче розглядають метеликів і викладають на своїх квітах силуети комах із розправленими та зібраними крилами (сидять, літають).

Вихователь. Тіло, як у черв'ячка,

Вуса, наче у жучка,

Крила гарні, кольорові,

Наче квіточки казкові.

Хоче скуштувати киселик

Полохливий наш ... (метелик).

Щастя подібне метелику. Що більше ловиш його, то більше воно вислизає. Але якщо ви зосередитесь на інших речах, воно прийде і тихенько сяде вам на плечі.

Віктор ФРАНКА

Вихователь пропонує дітям пофантазувати і створити власних фантастичних метеликів (розмалювати крила, прикрасити цятками, лініями, викласти з пластиліну, домалювати вусики, використовуючи гуаш, олівці, фломастери, пластилінові кульки). Діти виконують роботу, стоячи навколо столика.

Вихователь супроводжує діяльність читанням віршованої загадки: «Живу лише влітку, шовковий крильця маю.

Із квіточки на квітку в садочку я літаю.» (Метелик.)

Спонукає до повторення слів, фраз загадки та вірша Г. Бойка «Метелики-веселики».

Вихователь. Під вишнями-черешнями
в дитячому садку —

Метелики-веселики в грайливому танку.

Вишневий цвіт летить із віт...

Метеликам-веселикам привіт!

Діти милуються квітковою галявиною, на якій літають різнокольорові та різної величини метелики. Роблять висновок, що галявина вийшла красива, яскрава. Метелики яскраві, барвисті, великі і малі, їх так багато, як квітів на галявині.

Вихователь. Метелики барвисті

Над квітами яскравими

Махали собі крильцями

Привітними, ласкавими.

Пелюсточкам легесеньким

Із вітерцем би гратися,

Де квіти, де метелики —

Уже й не розібратися.

Вихователь пропонує дітям сісти в «автобус» і під веселу пісеньку, яку діти заспівають під акомпанемент музичного керівника, повернутися з подорожі додому та влаштувати квіткову галявину у роздягальні, щоб тата, мами, бабусі, дідусі теж помилувалися чудовими метеликами на весняному (літньому) лужку, що їх виготовили малюки.

Вихователь. Свій маршрут автобус знає
і до вечора не спить.

Він усім допомагає та бажає: «Хай щастить!»

Вихователь і музичний керівник дякують дітям за участь у подорожі, бажають одне одному «доброго здоров'я», «щастя». Розбирають імпровізований автобус, розставляють стільчики на місця.

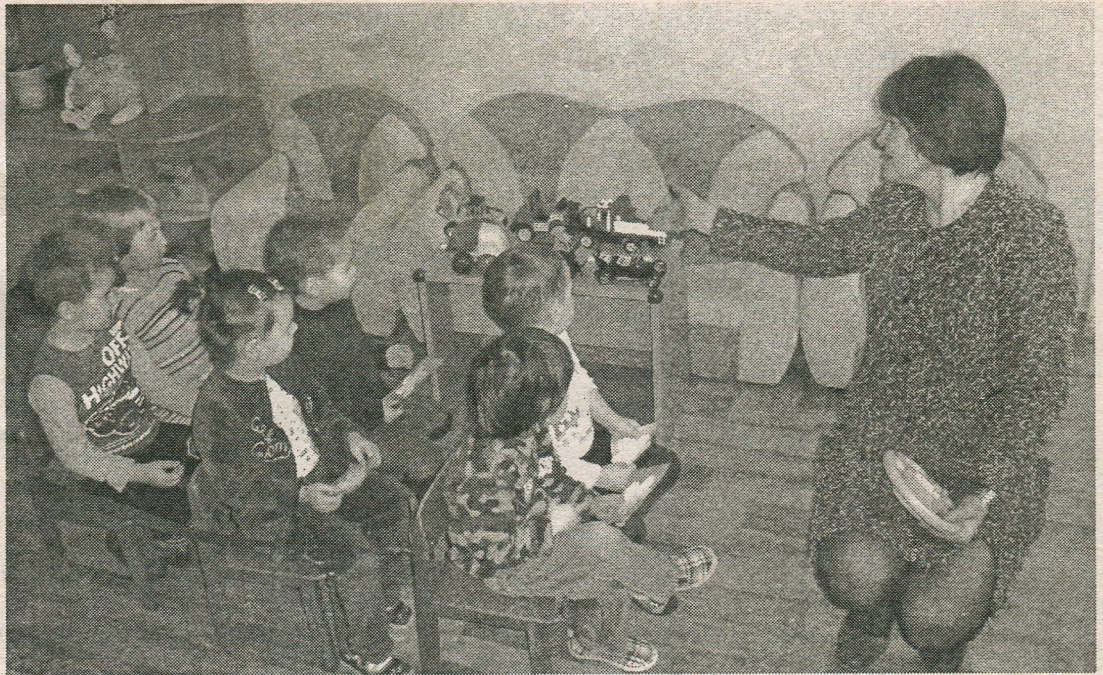
Матеріалом для фізкультхвилинки можуть слугувати або вірш Вадима Крищенка «Метелики»:

Ой метелики біляві розлетілись по галяві.

За метеликом побіг, та спіймать його не зміг.

Полетів він на горбочок, сів на різьблений
листочок,

Дуже схожим став на квітку — і його ніде не видно.

Так цікаво подорожувати

або ж Олени Пчілки «Метелик»:

Діти бігають, стрибають,

Далі — весело гукають:

— Ах, метелик! Подивіться!

Ось він, ось він метушиться!

Та який же гарний, гожий!

Наче квітка, прехороший!

Примітка. Водій — особа, яка керує транспортним засобом. Водієм є також особа, яка навчає керування, перебуваючи безпосередньо у транспортному засобі (матеріал із Вікіпедії — вільної енциклопедії).

Шофер — водій автомобіля. Шоферство — робота, професія шофера. Шоферувати — працювати шофером.

На початку ХХ ст. водія автомобіля в Росії називали шофером (від франц. *chauffeur* — опалювач, кочегар). Бо до появи транспортних засобів, які працюють на бензині, по дорогах їздили парові машини, у топку яких підкидали дрова чи вугілля.

Як писав мовознавець Б. Рогоза, іноді терміни «водій» і «шофер» виступають як синоніми. Можна сказати «водій таксі» й «шофер таксі». Але все-таки деяка відмінність між цими іменниками є. Водій — загальна назва людини, що керує транспортними засобами чи якимись рухомими механізмами, агрегатами. Шофер має вужче значення. Водія мотоцикла, трамвая, тролейбуса шофером не називають. Це найменування тільки водія автомобіля, притому водія-професіонала. Якщо назву «шофер» застосовують до непрофесійного водія, у тому числі до власника приватного авто, то використовують сполучку шофер-любитель.

Людмила МЕЛЕНЕЦЬ,

методист

науково-методичного центру ІППО

Київського університету

імені Бориса Грінченка